

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
CEZARY BANASIŃSKI**

DDK-61-58/03/KB

Warszawa, dn. 15 października 2003 r.

DECYZJA Nr 21/2003

I. Na podstawie art. 23 c w związku z art. 23 a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804, tekst jednolity) zwanej dalej „ustawą”, po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej Prezesem Urzędu**, uznaje, że niepodanie przez GE Capital Bank S.A. z siedzibą w Gdańsku w następujących umowach o kredyt konsumencki:

1. Umowa kredytu gotówkowego „ViVA”.
2. Umowa kredytu gotówkowego „ViVA Partner”.
3. Umowa kredytu gotówkowego „ViVA Expres”.
4. Umowa kredytu gotówkowego „Tele Kredyt”.
5. Umowa kredytu na zakup towarów i usług.
6. Umowa kredytu na zakup towarów i usług (Załącznik nr 2 do „Umowy o współpracy w zakresie udzielania kredytów na zakup towarów trwałego użytku i usług” z dnia 30.08.2003 r.).
7. Umowa kredytu na zakup towarów i usług w firmie Vorwerk.
8. Umowa kredytu ... do umowy sprzedaży.
9. Umowa kredytu na zakup pojazdu.
10. Umowa kredytu na zakup pojazdu z uwzględnieniem sprzedaży używanego pojazdu.
11. Umowa kredytu na zakup pojazdu w EURO.

obligatoryjnych postanowień, których wymaga ustawa o kredycie konsumenckim, to znaczy: informacji o całkowitym koszcie kredytu, łącznej kwoty wszystkich kosztów, opłat i prowizji, ceny nabycia rzeczy lub usługi przy wykorzystaniu kredytu, **stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 23a ust. 2 ww. ustawy, polegającą na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji i **nakazuje zaniechanie jej stosowania**.

- II. Na podstawie art. 105 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 200 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w związku z art. 80 oraz 23 a ust. 2 ustawy, po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, **Prezes Urzędu umarza postępowanie** w zakresie stosowania przez GE Capital Bank następujących umów: „Umowa kredytu gotówkowego Nr (Załącznik nr 2 do aneksu nr 22), oraz „Umowa kredytu konsumpcyjnego Nr udostępniona Delegaturze UOKiK we Wrocławiu w trakcie kontroli w firmie „BONUS” Usługi Kredytowe, ul. Wita Stwosza 3 we Wrocławiu.

UZASADNIENIE

Dnia 15 lipca 2003 r., Prezes Urzędu wszczął, na podstawie art. 44 ust. 1 ustawy postępowanie w sprawie uznania, że niepodanie w umowach o kredyt konsumencki stosowanych przez GE Capital Bank S.A. z siedzibą w Gdańsku obligatoryjnych postanowień, których wymaga ustawa o kredycie konsumenckim, stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 23a ust. 2 ww. ustawy, polegającą na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Podstawą wszczęcia postępowania była analiza umów o kredyt konsumencki nadesłanych przez GE Capital Bank S.A. na wezwanie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a także ustalenia kontroli przeprowadzonych w czerwcu 2003 r. - przez Delegatury UOKiK w placówkach handlowych prowadzących sprzedaż ratalną, współpracujących w zakresie udzielania kredytów z GE Capital Bankiem S.A.

Z analizy umów wynika, że:

1. W następujących umowach kredytowych przysłanych do UOKiK:
 - a) Umowa kredytu gotówkowego „ViVA” § 3 ust.11.
 - b) Umowa kredytu gotówkowego „ViVA Partner” § 3 ust. 11.
 - c) Umowa kredytu gotówkowego „ViVA Expres” § 3 ust. 11.
 - d) Umowa kredytu gotówkowego „Tele Kredyt” § 3 ust. 11.
 - e) Umowa kredytu na zakup towarów i usług § 4 ust. 7.

- f) Umowa kredytu na zakup towarów i usług (Załącznik nr 2 do „Umowy o współpracy w zakresie udzielania kredytów na zakup towarów trwałego użytku i usług” z dnia 30.08.2003 r.) § 2 ust. 10.
- g) Umowa kredytu na zakup towarów i usług w firmie Vorwerk § 2 ust. 11.
- h) Umowa kredytu nr do umowy sprzedaży nr § 4 ust. 11.
- i) Umowa kredytu na zakup pojazdu § 3 ust. 11.
- j) Umowa kredytu na zakup pojazdu z uwzględnieniem sprzedaży używanego pojazdu § 3 ust. 11.
- k) Umowa kredytu na zakup pojazdu w EURO § 3 ust. 11.

nie podano informacji o całkowitym koszcie kredytu, obliczonym zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081).

W ww. umowach występuje pojęcie całkowitego kosztu kredytu, oraz określenie jakie opłaty składają się na ten koszt. Bank nie podaje jednak kwoty całkowitego kosztu kredytu, a konsument sam musi ją obliczyć.

2. W następujących umowach kredytowych przysłanych do UOKiK:

- a) Umowa kredytu gotówkowego „ViVA Partner” § 3 ust. 14.
- b) Umowa kredytu gotówkowego „ViVA Expres” § 3 ust. 13.
- c) Umowa kredytu gotówkowego „Tele Kredyt” § 3 ust. 13.
- d) Umowa kredytu na zakup towarów i usług § 4 ust. 10.
- e) Umowa kredytu na zakup towarów i usług (Załącznik nr 2 do „Umowy o współpracy w zakresie udzielania kredytów na zakup towarów trwałego użytku i usług” z dnia 30.08.2003 r.) § 2 ust. 13.
- f) Umowa kredytu na zakup towarów i usług w firmie Vorwerk § 2 ust. 13.
- g) Umowa kredytu nr do umowy sprzedaży nr § 3 ust. 13.
- h) Umowa kredytu na zakup pojazdu § 3 ust. 14.
- i) Umowa kredytu na zakup pojazdu z uwzględnieniem sprzedaży używanego pojazdu § 3 ust. 14.
- j) Umowa kredytu na zakup pojazdu w EURO § 3 ust. 14.

nie podano łącznej kwoty wszystkich kosztów, opłat i prowizji, do których zapłaty zobowiązany jest konsument zgodnie z art. 4 ust. 9 ustawy o kredycie konsumenckim.

W umowach tych występuje pojęcie łącznej kwoty wszystkich kosztów, opłat i prowizji, które ponosi konsument w związku z zawarciem umowy, oraz określenie co na nią się składa. Jednak brak jest podania kwoty, a konsument sam musi ją obliczyć.

3. W następujących umowach kredytowych przysłanych do UOKiK:
 - a) Umowa kredytu na zakup towarów i usług § 4 ust. 11.
 - b) Umowa kredytu na zakup towarów i usług (Załącznik nr 2 do „Umowy o współpracy w zakresie udzielania kredytów na zakup towarów trwałego użytku i usług” z dnia 30.08.2003 r.) § 2 ust. 14.
 - c) Umowa kredytu na zakup towarów i usług w firmie Vorwerk § 2 ust. 14.
 - d) Umowa kredytu nr do umowy sprzedaży nr § 4 ust. 14.
 - e) Umowa kredytu na zakup pojazdu § 3 ust. 15.
 - f) Umowa kredytu na zakup pojazdu z uwzględnieniem sprzedaży używanego pojazdu § 3 ust. 15.
 - g) Umowa kredytu na zakup pojazdu w EURO § 3 ust. 15.

nie podano ceny nabycia rzeczy lub usługi przy wykorzystaniu kredytu, zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy o kredycie konsumenckim.

W umowach tych występuje pojęcie ceny nabycia rzeczy lub usługi z wykorzystaniem kredytu, jednak nie podano tej kwoty liczbowo.

4. W następujących umowach kredytowych:
 - a) Umowa kredytu gotówkowego Nr ... (Załącznik nr 2 do aneksu nr 22) – nadesłana do UOKiK
 - b) Umowa kredytu konsumpcyjnego Nr... udostępniona Delegaturze UOKiK we Wrocławiu w trakcie kontroli w firmie „BONUS” Usługi Kredytowe, ul. Wita Stwosza 3 we Wrocławiu, (pośredniczącej w udzielaniu kredytów z GE Capital Banku S.A.).

nie zamieszczono obligatoryjnych postanowień, których wymaga art. 4 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim: informacji o całkowitym koszcie kredytu i rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania, łącznej kwocie wszystkich kosztów, opłat i prowizji, , informacji o skutkach uchybienia terminom i zasadom spłaty rat oraz pouczenia o możliwości odstąpienia od umowy kredytu.

Postanowienie o wszczęciu postępowania, wraz z zawiadomieniem doręczono spółce GE Capital Bank S.A. dnia 22 lipca 2003 r.

W piśmie z dnia 4 sierpnia 2003 r. Bank przedstawił stanowisko odnośnie do postawionych zarzutów, nie zgadzając się z żadnym z nich. Odnosząc się do zarzutów przedstawionych w pkt. 1,2 i 3 Bank przedstawił własną interpretację przepisów ustawy o kredycie konsumenckim, mających potwierdzić prawidłowość kwestionowanych zapisów umowy. Odnosząc się do pkt. 4 Bank poinformował, że kwestionowane wzorce umów nie są już używane przez bank i zwrócił się z prośbą o zmianę stanowiska Prezesa Urzędu w tym zakresie.

Zgodnie z zasadą, wyrażoną w art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego strona przed wydaniem decyzji miała możliwość wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Pełnomocnik strony zapoznał się z aktami sprawy w dniu 4 września 2003 r.

W trakcie postępowania Prezes Urzędu ustalił i zważył, co następuje:

I.

Na podstawie art. 4 ust. 2 pkt. 6 ustawy o kredycie konsumenckim kredytodawca ma obowiązek umieścić w umowie o kredyt konsumencki informację o całkowitym koszcie kredytu. Zgodnie z art. 7 ust. 1 całkowity koszt kredytu oznacza wszystkie koszty wraz z odsetkami i innymi opłatami i prowizjami, które konsument jest zobowiązany zapłacić za kredyt.

GE Capital Bank S.A. w umowach kredytowych wymienionych w pkt. 1 uzasadnienia, używa sformułowania: „Na całkowity koszt kredytu składają się” i wymienia poszczególne opłaty związane z umową. Bank nie podaje jednak kwoty całkowitego kosztu kredytu, a konsument sam musi ją obliczyć. Sformułowanie „informacja o całkowitym koszcie kredytu” należy rozumieć jako informację o wysokości takiego kosztu, która powinna być przedstawiona jako jedna wartość. Wskaźnik ten został wprowadzony celowo do ustawy o kredycie konsumenckim i razem z innymi wskaźnikami ma ukazywać konsumentom rzeczywiste koszty związane z zawarciem umowy na określonych warunkach.

Na podstawie art. 4 ust. 2 pkt. 9 ustawy o kredycie konsumenckim kredytodawca ma obowiązek umieścić w umowie o kredyt konsumencki informację o łącznej kwocie wszystkich kosztów, opłat i prowizji, do których zapłaty zobowiązany jest konsument.

GE Capital Bank S.A. w wymienionych w pkt. 2 uzasadnienia umowach stosuje sformułowanie: „łączna kwota wszystkich kosztów oraz opłat i prowizji, które ponosi kredytobiorca jest sumą kwot podanych w §...”. W paragrafie, do którego powyższe sformułowanie odsyła zamieszczone są poszczególne opłaty związane z umową. Zapis taki jest sprzeczny z literalną interpretacją przepisu ustawy o kredycie konsumenckim. W przepisie tym wskazano wyraźnie konieczność podania łącznej **kwoty** takich kosztów, co oznacza że musi zostać ona przedstawiona jako jedna wartość.

Na podstawie art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy o kredycie konsumenckim kredytodawca ma obowiązek umieścić w umowie o kredyt konsumencki „cenę nabycia rzeczy lub usługi, jeżeli zapłata nastąpiłaby za gotówkę, oraz cenę nabycia przy wykorzystaniu kredytu”.

GE Capital Bank S.A. w umowach kredytowych na zakup towarów i usług wymienionych w pkt. 3 uzasadnienia, używa sformułowania: „cena nabycia towarów /usług z wykorzystaniem kredytu jest sumą kwoty podanej w § ... oraz kwot podanych w § ...”. W paragrafach, do których powyższe sformułowanie odsyła zamieszczone są: cena nabycia towarów / usług, oraz poszczególne opłaty związane z umową. Takie sformułowanie jest jednoznacznie sprzeczne z definicją ceny zawartą w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 2001 o cenach (Dz. U. Nr 97, poz. 1050 ze zm.) zgodnie, z którym „ceną jest wartość wyrażona w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę”.

Używane w umowach kredytowych sformułowania uchybiają obowiązkowi informacyjnym nałożonym na Bank w zakresie oznaczania kosztów uzyskania kredytu. Jedynie jednoznaczne oznaczenie cen i kosztów zapewnia wszystkim konsumentom jasną i niezafałszowaną informację o prawdziwym wymiarze kredytu. Istnieje zatem wymóg jasności informacji oraz jej czytelności tak, by konsument porównując umowy miał rzeczywisty obraz składających się na nie warunków, w tym szczególnie cenowych. Konsument, który nie dysponuje właściwą informacją i wiedzą, ma istotnie ograniczoną wolność podejmowania świadomych decyzji rynkowych. Z tych względów ustawodawca przywiązuje ogromną rolę do równego i uczciwego konkurowania przedsiębiorców na rynku, w szczególności w aspekcie ciążących na nich obowiązków informacyjnych.

O intencji ustawodawcy, który przeciwstawia się nierzetelnym praktykom informacyjnym świadczyć może uregulowanie powyższego problemu w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Kierując się koniecznością przedstawiania konsumentom rzetelnych i pełnych informacji dotyczących konkretnego kredytu ustawodawca nałożył na kredytodawców dodatkowe obowiązki informacyjne dotyczące warunków udzielania kredytu. Dlatego w ustawie o kredycie konsumenckim zostały określone dane, które muszą być umieszczone w takiej umowie, w tym szczegółowe informacje na temat kosztów związanych z zawarciem konkretnej umowy,

Zdaniem Prezesa Urzędu, sformułowania użyte w ww. ustawie analizowane zarówno osobno, jak i biorąc pod uwagę treść całej umowy muszą być interpretowane jednoznacznie. Wartości wszystkich opisywanych powyżej wskaźników muszą być przedstawione jednorodnie i w sposób zrozumiały dla przeciętnego konsumenta. Konsument czytając warunki umowy kredytowej powinien mieć pełną świadomość kosztów związanych z zaciągnięciem kredytu.

Sposób przedstawienia informacji o całkowitym koszcie kredytu, informacji o łącznej kwocie wszystkich kosztów, opłat i prowizji, oraz ceny nabycia rzeczy lub usługi przy wykorzystaniu kredytu w umowach kredytowych wymienionych w pkt. 1,2 i 3 uzasadnienia można uznać za niepełny, gdyż nie podano wartości tych wskaźników, a jedynie sposób jej obliczenia. Jednocześnie działanie Banku w tym zakresie jest nierzetelne. Zupełnie inne wrażenie robi na konsumentach podanie kosztów kredytu w sposób rozbity, a inaczej mogą ten fakt odebrać, widząc rzeczywistą kwotę podaną jako jedną wartość. Wyliczenie jedynie składników składających się na całkowity koszt kredytu, czy łączną kwotę wszystkich kosztów, opłat i prowizji, oraz umieszczenie ich w różnych paragrafach umowy prowadzi do tego, że umowa taka jest mniej czytelna dla konsumentów. W związku z tym działanie takie może wprowadzić klientów w błąd co do rzeczywistego kosztu kredytu.

W związku z powyższym stwierdzić należy, że niepodanie w umowach o kredyt konsumencki stosowanych przez GE Capital Bank S.A. z siedzibą w Gdańsku obligatoryjnych postanowień, których wymaga ustawa o kredycie konsumenckim, **stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 23a ust. 2 ww. ustawy, polegającą na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Wobec powyższego orzeka się jak w sentencji.

II.

Odnosząc się do zarzutów przedstawionych w pkt. 4 uzasadnienia Bank zapewnił, że przedmiotowe umowy nie są już stosowane i zostały przesłane przez pomyłkę pracownika.

W świetle powyższego, należy stwierdzić, że w związku z określeniem w art. 23c i art. 23d ustawy możliwości rozstrzygnięć postępowania w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, postępowanie stało się bezprzedmiotowe w rozumieniu art. 105 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego. Brak jest materialnoprawnych podstaw do wydania decyzji administracyjnej, gdyż jakiegokolwiek rozstrzygnięcie pozytywne czy negatywne staje się prawnie niedopuszczalne.

Wobec powyższego orzeka się jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 1 ustawy, przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

Otrzymuje:

GE Capital Bank S.A.

Ul. Wały Jagiellońskie 36

80-853 Gdańsk